

Trudna droga sejmowa

28 marca br. w Sejmie odbyło się kilkuminutowe posiedzenie dwóch komisji: Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa oraz Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, podczas którego powołano „Nadzwyczajną podkomisję do spraw rozpatrzenia obywatelskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie przyrody (druk nr 23)”.

Tym samym projekt nowelizacji ustawy o ochronie przyrody, którego celem jest zmiana przepisów dotyczących tworzenia i zmiany granic parków narodowych – po pierwszym czytaniu na posiedzeniu plenarnym sejm (DŻ, nr 2/2012) i wysłuchaniu publicznym¹ (DŻ, nr 4/2012) – trafił po raz wtóry do prac w podkomisji. W jej skład weszło 10 posłów: Agnieszka Kołacz-Leszczyńska, Tomasz Kulesza i Małgorzata Pępek (z PO), Anna Paluch i Marcin Witko (z PiS), Tomasz Makowski (RP), Marek Gos i Andrzej Sztorc (PSL), Eugeniusz Czykwin (SLD)². Dzień później podczas kilkunastominutowego spotkania członkowie podkomisji ustalili harmonogram prac³.

W środę, 11 kwietnia 2012 r., o godz. 17 rozpoczęło się pierwsze robocze spotkanie podkomisji (trwało do godz. 18:08), w której poza posłami oraz przedstawicielami wnioskodawców (Krzysztof A. Worobiec, Dawid Sześciło) udział wzięli wiceminister środowiska Janusz Zaleski oraz reprezentujący samorządowców Piotr Jakubowski – burmistrz Mikołajek (plus sejmowa obsługa legislacyjna i organizacyjna).

Na wstępie poruszono kwestie formalne, w tym brak stanowiska aktualnego rządu ws. projektu ustawy oraz brak w druku sejmowym (na stronach internetowych) dokumentów wypracowanych w poprzedniej kadencji Sejmu: stanowiska rządu, opinii Biura Analiz Sejmowych i wypracowanych przez organizację ClientEarth: opinii konstytucyjnej i projektu regulacji tworzenia i powiększania parków narodowych. Zgłoszono także wniosek, aby Biuro Analiz Sejmowych oceniło pod względem konstytucyjnym istniejący oraz proponowany zapis w ustawie o ochronie przyrody w kwestii omawianej przez podkomisję. Następnie Dawid Sześciło (ClientEarth) w imieniu komitetu obywatelskiego przedstawił członkom podkomisji propozycję zmiany nowelizacji, wychodzącą na przeciw oczekiwaniom samorządowców, zgłaszanym m.in. w trakcie wysłuchania publicznego. Należy pamiętać, że komitet inicjatywy ustawodawczej nie może wnieść autopoprawki, może jedynie sugerować zmiany projektu ustawy (nie może bowiem sam zmieniać projektu, pod którym podpisało się 250 tys. osób).

Przygotowana przez ClientEarth propozycja zmian ma na celu przywrócenie zgodnego z Konstytucją trybu tworzenia i zmiany granic parków narodowych oraz zagwarantowanie lokalnym społecznościom pełnej partycypacji w tych procesach, poprzez możliwość udziału w rzetelnie i kompleksowo prowadzonych negocjacjach i konsultacjach społecznych, wspartych co najmniej rocznym okresem działań informacyjno-edukacyjnych. Propozycja przewiduje wprowadzenie innowacyjnego modelu wsparcia finansowego dla jednostek samorządu lokalnego. Takie, dostosowane do konkretnych przypadków, wsparcie finansowe (w przypadku negatywnych społeczno-gospodarczych skutków utworzenia lub powiększenia parków narodowych) powinno być wypracowane jako umowa – nazwana wstępnie „kontraktem ekologicznym” – zawarta pomiędzy rządem a samorządem i opierać się na porozumieniu administracyjnym, szczegółowej analizie skutków społeczno-gospodarczych i współdziałaniu rządu i samorządów.

Wydawało się nam – wnioskodawcom, że propozycja spełni oczekiwania samorządowców lub będzie choćby podstawą do poszukiwania kompromisu. Tak też została on oceniona przez posła A. Litwińskiego, który stwierdził, że „traktuje propozycję jako chęć kompromisu” i materiał do dalszych prac podkomisji. Podobnie wypowiadał się wiceminister środowiska J. Zaleski. Jednak burmistrz Mikołajek stwierdził „Państwo chcecie nas kupić za 30 srebrników” – czy samorządowcy

oczekują znacznie więcej? Także pozostali posłowie (A. Paluch, M. Gos, T. Kulesza, A. Kołacz-Leszczyńska) mieli rozmaite zastrzeżenia dotyczące proponowanej poprawki lub chcieli przestawienia finansowych gwarancji proponowanych rozwiązań. Nikt z nich nie zgłosił jednak konstruktywnych uwag lub propozycji mających na celu osiągnięcie jakiegoś kompromisu. Wydaje się więc, że nadal nie ma woli szukania rozwiązania prowadzącego do takiej zmiany przepisów, by można było tworzyć parki narodowe, a społeczności lokalne miałyby zapewnioną rekompensatę w przypadku ewentualnej utraty dochodów.

Krzysztof A. Worobiec

Przypisy:

1. Pełny zapis wysłuchania publicznego, z opiniami przekazanymi na piśmie, które z powodu braku czasu nie były przedstawione ustnie:

orka.sejm.gov.pl/zapisy7.nsf/0/A5ECB1C5F7BFCE7EC12579D6002F021B/%24File/0032107.pdf.

2. sejm.gov.pl/Sejm7.nsf/biuletyn.xsp?documentId=E49E15265EB20402C12579D50045FB8D

3. sejm.gov.pl/Sejm7.nsf/transmisje_arch.xsp?unid=36ABAB2AC5D3B180C12579CF004492E0